

ОСОБЕНО МНЕНИЕ

На Видински митрополит Даниил, заявено в заседание на Св. Синод в пълен състав, протокол № 7, на 12 юни 2019 г., относно решението, с което Св. Синод се разграничава от „становището изразено от митрополит Даниил в негово писмо, разпратено до митрополитите от различни Поместни православни църкви“.

На 7 март т.г. изпратихме до Негово Светейшество Българския Патриарх Неофит и до всеки един от митрополитите-членове на Светия Синод писмо, в което изразихме своето мнение относно действията на Константинополската Патриаршия във връзка с църковния въпрос в Украйна и относно това по какъв начин тези действия пряко засягат и застрашават автокефалната Българска православна църква – Българска Патриаршия, както и Православната църква като цяло.

Това писмо, преведено на гръцки език, изпратихме в лична кореспонденция до предстоятели и епархийски митрополити на някои поместни църкви: Александрийската патриаршия, Йерусалимската патриаршия, Кипърската, Гръцката и Албанската православни църкви. В превод на английски език писмото бе изпратено също в лична кореспонденция до йерархията на Румънската православна църква. Проблеми от техническо естество възпрепятстваха изпращането на писмото и до други поместни църкви, които все още не са изразили официална позиция по украинския църковен въпрос.

При разискванията в заседанието на Св. Синод на 12 юни 2019 г. относно споделените в споменатото писмо наши разсъждения, почтително помолихме Св. Синод да уточни от кое наше становище в личната ни кореспонденция до православни епископи, Св. Синод „категорично се разграничава“.

Тъй като отговор не бе даден, конкретизирахме нашето питане: „Разграничава ли се Св. Синод от позицията, изразена в писмото ни, а именно, че Българската православна църква – Българска Патриаршия признава за свой глава – своя Предстоятел, Негово Светейшество Българския патриарх (съгласно 34 ап. правило и, респективно, съгласно своя Устав), а не предстоятеля на Константинополската Патриаршия, както се твърди в т.нар. *Томос*, издаден от Константинополската Патриаршия на 6 януари т.г.?”

При това изрично напомнихме цитираното в нашето писмо мнение на дългогодишния преподавател по канонично право в Богословския факултет

на Атинския университет проф. Панайотис Бумис относно гореспоменатото твърдение: „Пита се: как така, без колебание, се заявява, че една автокефална църква – още повече патриаршия – припознава „като свой глава... Вселенския престол“? При това, сред тези останали патриаршии се числят и древните патриаршии?“

(<https://www.pravoslavie.bg/анализи/коментари-върху-томоса-за-автокефали/>

<https://www.romfea.gr/epikairotita-xronika/26620-paratiriseis-ston-tomo-autokefalias-tis-oukranikis-ekklisias/>)

Без отговор остана и друг въпрос, поставен от нас при разискванията на 12 юни 2019 г. в заседанието на Св. Синод: „Разграничава ли се Св. Синод от категоричното твърдение в писмото ни, че съгласно Устава на Българската православна църква – Българска Патриаршия, последна инстанция за църковните съдилища в БПЦ – БП се явява Св. Синод (чл. 182, ал. 4 от УБПЦ), а не Константинополският Патриарх, както отново се твърди в споменатия *Томос*?“.

Както е известно на Високопреосвещените митрополити от текста на нашето писмото, в него ние изразяваме и обосноваваме категоричното си несъгласие с редица други действия и твърдения на Константинополската Патриаршия, като например:

- Едностранното навлизане на Константинополската Патриаршия в диоцеза на друга поместна автокефална църква – в случая с Украйна, на Руската православна църква – Московска Патриаршия.
- Твърдението, че Константинополската Патриаршия притежава канонични правомощия за „надгранично изцеряване на всички църковни въпроси“, т.е. право на юрисдикция в каноничните територии на поместните автокефални православни църкви (Писмо на Константинополския Патриарх Вартоломей до Българския Патриарх Неофит от 24.12.18г.).
- Твърдението, че Константинополската Патриаршия има изключителното право на юрисдикция в т.нар. православна „диаспора“. Т.е., че единствено Константинополската Патриаршия има право на юрисдикция в земите извън каноничните територии на поместните автокефални православни църкви, като например в Западна Европа, Северна и Южна Америка, Австралия, в по-голямата част от Азия и др.

Тъй като гореспоменатите въпроси са от изключителна важност за цялата Православна църква и пряко засягат БПЦ – БП, считаме, че е недопустимо Св. Синод, чрез своето решение от 12 юни т.г., да оставя в недоумение своето духовно паство относно своята позиция по тези въпроси.

Недопустимо е според нас, при най-официално заявени подобни претенции от страна на предстоятеля на дадена поместна църква, Св. Синод най-малкото да не поиска обяснения за подобни твърдения.

Колкото до нас, Св. Синод е свидетел, че още след оповестяването на решението на Константинополската Патриаршия за едностранно решение на украинския църковен въпрос, в заседание на Св. Синод изразихме своето принципно несъгласие с подобни едностранни действия, защото представляват удар срещу съборността на Църквата. Днес, за съжаление това се потвърждава.

Заявяваме, че съдържанието на писмото не е предоставяно от нас на средства за масово осведомяване. В същото време, съвестта ни на православен епископ ни задължава да не участваме в колективното мълчание по тези съдбоносни за светото Православие въпроси. Уставът на БПЦ-БП гарантира правото на митрополитите-членове на Св. Синод да изразяват своето убеждение чрез заявено особено мнение, като част от Решението на Св. Синод.

Тъй като въпросното писмо съдържа подробна аргументация, вкл. на мотивите на настоящото особено мнение, както и за да се избегнат по-нататъшни спекулации, прилагаме текста на писмото в оригинал на български език, както и съответните преводи на английски и гръцки език, като част от особеното ни мнение.

Почтително заявено и предоставено,

† Видински митрополит *Данил*